

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobotica, 9. oktobra 1938.

ŠTEV. 41.

Sporazum

Zadnji teden je bil ves v znamenju pripravljenja oboroženega spopada med Češkoslovaško in Nemčijo. Vsa Evropa je s strahom zrla v bližajoče dneve, ki so po dogodkih sodeč obetali najhujše. Še nikdar nismo stali tako blizu svetovnega klanja kakor v minulih dnevih, saj je bilo jasno, da bi spopad med Nemci in Čehi sprožil plaz gorja, ki bi pokopal pod sabo tudi narode, ki niso bili posredno prizadeti pri razpletu zadnje evropske krize. Značilno za težek položaj v preteklih dnevih je bila poslanica, ki jo je naslovil ob dvanajsti uri na Hitlerja in Beneša, predsednik Združenih držav Amerike, v kateri je rotir oba državnika, da se naj reši spor z mirno besedo, a ne z orožjem. Poziv iz Amerike je bil glas miroljubnega človeštva, ki se je dvignil kot krik obupneža sredi teme grozečih dnevo. Kljub temu pa so v Evropi šli dogodki svojo pot in se valili kot valovi hudournika preko vsake razsodnosti, podirali upanja na mirno rešitev spora, in vrgli milijon žena in otrok pred neusmiljeno vprašanje: „Ali se bo treba res ločiti od svojih bratov, sinov in mož, da se nasitijo razbesnele strasti sovraštva?“ Prvi oktober, dan, ki ga je Hitler v svojem zadnjem govoru označil za skrajno mejo nemškega čakanja glede zasedbe sudetskih krajev po nemškem vojaštvu, se je vedno bolj bližal in z njim ura, ko bo v Nemčiji razglašena splošna mobilizacija. Na drugi strani pa so se na Češkoslovaškem pripravljali, da z vsemi možnimi sredstvi obranijo nemškega napada. Državniki Francije, predvsem pa Anglije pa so bili mrzlično na delu, da preprečijo rastočo nevarnost in da za vsako ceno ohranijo mir na nemško-čeških mejah, v globokem prepričanju, da se s tem prepreči splošen spopad narodov v Evropi.

Tik pred usodnim prvim oktobrom pa je prišlo do nenadnega preokreta. Skozi temne oblake, ki so razgrinjali Evropo, je prodrl žarek sonca... V Monakovem, v Nemčiji so se kar čez noč sestali državniki štirih evropskih velesil: vodja Rajha Hitler, francoski predsednik vlade Dala-

dier, predsednik italijanske vlade Mussolini in predsednik angleške vlade Chamberlain. Kdo je dal povod za ta sestanek, se še ne ve. To pa tudi ni važno. Važno je dejstvo, da se je dosegel potreben sporazum, ki je dokončno odstranil nevarnost vojne v Evropi. Z doseženim sporazumom so zadovoljne vse štiri velesile, saj niti ena izmed njih ni plačala iz lastnega žepa težke račune. Tokrat je bila plačnik Češkoslovaška, s svojimi okrnjenimi mejami. In sedaj ko so se sporazumeli, so se državniki velesil globoko oddahnili. Predvsem Hitler, ki pri zadnjem sporu ni imel lahko stališča. Dal je namreč besedo, da bo prvega oktobra sudetske kraje priključil Nemčiji. Če jo ne bi držal, bi njegov ugled močno upadel, če bi jo pa držal in z orožjem v rokah prisilil izročitev, bi ga svet upravičeno označil kot napadalca na samostojno državo in kot povzročitelja svetovne katastrofe, ki bi sledila njegovemu početju. S sporazumom pa je sedaj Nemčija le dobila, kar je zahtevala in nemške čete so že vkorakale v sporno češko ozemlje. Z doseženim uspehom pa so zadovoljni tudi Angleži. Njim se ni šlo toliko za Češkoslovaško, kolikor za bojazen pred sovjetskimi divizijami, ki bi se v slučaju vojne pričele valiti proti Evropi. Angleži so pri vsem tem imeli v vidu Japonce in svoje bogate kolonije v Indiji. Vse to bi nova svetovna vojna potisnila v ospredje.

Mir je rešen. V Londonu, v Rimu, Parizu in drugod se vršijo velike manifestacije in oduševljene množice vzklikajo svojim državnikom, katerim se je vendar posrečilo ustvariti čudež. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti na velikanske žrtve, ki jih je za ohranitev miru doprinesel bratski češkoslovaški narod. Kakor v preteklih dneh, tako tudi sedaj ni klonil glave, ko so mu sporočili sklepe monakovske konference. Kratko in jedrnat je bilo sporočilo češkoslovaške vlade: „Češkoslovaška vlada je proučila v vseh podrobnostih sklepe, ki so bili storjeni brez njenega sodelovanja in proti njeni volji in da jih sprejme, ker pač nima nobene druge izbire, v svesti si dolžnosti svojega naroda.“ Značilne so tudi besede, ki je spregovoril po spre-

jetju monakovskih sklepov predsednik češkoslovaške vlade general Sirovy, ki je med drugim dejal: „Sprejeli smo žrtve, ki so nezaslišane in ki so nam bile ukazane. Izbirati smo morali. Izbirali smo med gotovo smrtjo češkoslovaškega naroda in odstopom nekaterih ozemelj. Odločili smo se za življenje naroda. V Evropi so še manjše države, kakor naša država po okrnitvah, ki so nam naložene. Sporazumno sožitje z našimi sosedi bo nam olajšalo delo pri obnovitvi naše

zdaj popolnoma narodne države.“

Počasi se spušča zastor nad novo slovansko tragedijo, ki se je odigrala na našem severu. Prepričani pa smo, da češkoslovaški narod ne bo klonil pod težo silnih udarcev in da se bo ponovno samozavestno vzravnaval, kakor je to v zgodovini že večkrat pokazal. Narod, ki ima v sebi take življenske sile in tako odločnost, kakor bratski češkoslovaški narod, kar je v zadnjem času ponovno dokazal, ne more ugonobiti nobena sila na svetu.

Dnevi borbe za mir

Ponedeljek, 26. septembra:

Hitlerjev govor v berlinskem Sportpalastu. Nemški kancelar vztraja pri svojem ultimatu. Chamberlain se po konferenci z Daladierjem in Boncetom odloči za novo posredovanje, ker smatra Anglija in Francija nemške zahteve za nesprejemljive. Chamberlain pošlje posebno pismo Hitlerju, ki pa z izjemo neznatnih korektur memoranda odgovori negativno. Ameriški prezident Roosevelt apelira na Hitlerja in Beneša za mirno ureditev spora. — Novi obrambni ukrepi v Angliji in Franciji. Angleško zunanje ministrstvo objavlja komunike, v katerem pravi, da bo Francija v primeru napada na ČSR takoj priskočila na pomoč svoji zaveznici, njeni pomoči pa da se bosta brezdvomno priključili tudi Anglija in Rusija. — Mussolini govori v Veroni o treh fazah za ureditev sporov: mirna rešitev, lokalizacija vojne, splošna katastrofa. Italija bi posegla v vojno šele v tretji fazi.

Torek, 27. septembra:

Chamberlainov govor po radu, v katerem angleški premier ugotavlja, da so še vedno nade za mirno ureditev spora, čeprav zelo majhne. Tudi Anglija pa bo morala iti v vojno, če se bo pokazalo, da se je treba upreti ustrovanju sveta s silo. — V Pragi slej ko prej odklanjajo nove Hitlerjeve zahteve. Razen s Poljaki se čsl. vlada začenja pogajati tudi z Madžari, toda eni kakor drugi vztrajajo pri svojih zahtevah, da se morata poljsko in madžarsko manjšinsko vprašanje rešiti prav na enak način kakor sudetsko. Beneš pristaja na Rooseveltov apel za ureditev spora po razsodišču, Hitler pa se omejuje samo na obrazložitev nemškega stališča. — V Bukarešti zaseda kronski svet, v Belgiji pa je vpoklicanih šest letnikov pod orožje. Chamberlain da izjavo, v kateri ponovno apelira na kancelarja Hitlerja ter ga

v imenu angleške in francoske vlade zagotavlja, da jamčita obe vladi za izpolnitev praških obljub glede odstopa sudetsko-nemških pokrajin Nemčiji.

Sreda, 28. septembra:

Nemški ultimat poteka, ne da bi se bil položaj spremenil. Kriza doseže ta dan višek in je zabeležiti niz dramatičnih dogodkov, ki dosežejo višek v napovedi konference v Monakovem za naslednji dan. Poleg Hitlerja in Chamberlaina sta na konferenco povabljeni tudi Mussolini in francoski ministrski predsednik Daladier. — Nekaj ur pred to napovedjo se sestane angleški parlament, kateremu poroča Chamberlain o svojih poslednjih poskusih za rešitev miru. Pove, da se je še enkrat obrnil na Hitlerja s prošnjo za nov razgovor z njim. To svoje pismo je sporočil tudi Mussoliniju in ga zaprosil za posredovanje pri Hitlerju. Mussolini se po telefonskem razgovoru z nemškim kancelarjem za to odloči in doseže najprej odločitev že sklenjene splošne nemške mobilizacije, ki bi imela biti proglašena ob 14. uri. Nato sledi Hitlerjevo povabilo Chamberlainu, Daladierju in Mussoliniju na skupno konferenco v Monakovem. — Medtem odpošlje ameriški prezident Roosevelt nov apel za mirno ureditev spora, toda to pot samo Hitlerju. Apel je sestavljen v energičnem tonu in pravi, da je odločitev o vojni ali miru v Hitlerjevih rokah. Ta svoj drugi apel Hitlerju odpošlje Roosevelt tudi vsem drugim interesiranim državam in jih prosi za posredovanje v Berlinu. Vsa prizadevanja Anglije in Francije gredo sedaj samo še za tem, da se doseže podaljšanje ultimativnega roka ČSR. Češkoslovaški poslanik v Londonu zahteva v imenu svoje vlade, da se tudi ČSR pritegne k monakovskim posvetovanjem vladnih šefov štirih velesil.

Četrtek, 29. septembra: Na četvrti konferenci v Monakovem je

po osemurnih pogajanjih sklenjen sporazum, ki v bistvu sprejema za osnovo nemški memorandum iz Godesberga z manjšimi spremembami ter z dopolnilom o trimesečnem roku češko-slovaški vladi za ureditev vprašanj poljske in madžarske manjšine. Iz angleško-francoskega načrta je sprejeta zahteva o izmenjavi prebivalstva na osnovi opcijske pravice na vsem ozemlju, ki naj se po sporazumu odcepi od Češkoslovaške. Izven memoranda je tudi določbe, da se sudetsko ozemlje izprazni postopno, toda najkasneje do 10. oktobra. Za nove meje Češkoslovaške jamčita samo vladi Velike Britanije in Francije, dočim se Nemčija in Italija v tem pogledu nočeta angažirati, dokler ne bosta urejeni tudi vprašanja poljske in madžarske manjšine.

— Monakovskih posvetov se zastopnik ČSR udeležuje samo kot opazovalec in nekaj izvedenec, ki pa ne prisostvuje razgovorom samim. — Tik pred zaključkom monakovske konference se je oglašil s svojim miroljubnim pozivom tudi papež.

Petek, 30. septembra: Po splošni negotovosti, ali bo češkoslovaška vlada sprejela monakovski diktat ali ne, je končno v imenu češkoslovaške vlade razglasil ta pristaneč njen predsednik general Syrový, ki je v svojem govoru obrazložil, zakaj se ČSR po tem razvoju ni mogla drugače odločiti. Umika se, kakor je rekel, pred silo, ker je v usodnem trenutku ostala osamljena. — Iz sudetskega ozemlja, ki bo priključena Nemčiji, začno v velikem številu bežati ne le Čehi, temveč tudi oni Nemci, ki niso henleinovci, ker se boje henleinovskega maščevanja. Že prvi dan presega število beguncev 50.000. Češkoslovaške nacionalne in humanitarne organizacije, na čelu jim Sokol, začno ustanavljati pomožne odbore za nastavitve in prehrano beguncev. Opogumljena po Hitlerjevem uspehu pošlje poljska vlada novo ostro noto v Prago z zahtevo po takojšnjem odstopu tješinskega ozemlja, kjer živi okrog 60.000 Poljakov. — Na Češkoslovaškem je zaradi monakovskega diktata splošna narodna žalost. Gledališča, kinematografi, gostilne, kavarne in vsi drugi javni lokali so zaprti. Radijske postaje oddajajo samo poročila in nikake glasbe.

Sobota, 1. oktobra: Med Poljaki in Čehoslovaki je prišlo do sporazuma, po katerem bodo Čehi odstopili Poljakom tješinsko ozemlje. Čehoslovaška javnost je z ogorčenjem sprejela to vest. Nemška vojska je prestopila češko-nemško mejo in začela zavzemati kraje, ki pripadajo po monakovskem sporazumu Nemčiji. Angleško vojno ministrstvo je dalo na razpolago 5000 vojakov, da zasedejo plebescitno ozemlje. Vojaki so že odpotovali iz Londona. Angleški mornariški minister je odstopil, ker se ni strinjal s sedanjo angleško zunanjo politiko. Francija in Anglija sta ukinili vse varnostne ukrepe, ki so bili izdani v zadnjih dneh.

Nedelja, 2. oktobra: Češkoslovaška vlada je predložila osnivanje

mešane komisije, ki naj sestavi predloge za ureditev madžarskega manjšinskega vprašanja. Ruska vlada izjavlja, da ni pooblastila francoskega ministrskega predsednika, naj se tudi v njenem imenu pogaja na konferenci v Monakovem. Rusija noče imeti s to konferenco in njenimi sklepi nobene ga opravka.

Izpred sodišča .

Pred tričlanskim senatom okrožnega sodišča v M. Soboti je v sredo dne 21. septembra stala dvojica in sicer belolasi 81 letni starček Krajnc Jožef posestnik iz Lukavcev pri Ljutomeru in njegov sin 52-letni Franc radi krive prisega in ponarejanje podpisov na plačilnih pobotnicah.

Oba sta bila poprej priči za tožiteljico Žličar Terezijo, ki je lani tožila Lahovo Marijo iz Lokavcih radi Din 1200.—. Žličarjeva je namreč trdila, da je dolg Lahove nastal šele po uvedbi kmečke zaščite, zato ta zaščita Lahovi ne more koristiti. Da je dolg nastal šele po uvedbi kmečke zaščite sta pričala oba Krajnc, ter izpovedi tudi potrdila s prisego. Kasneje se je pa izkazalo, da sta Krajnc krivo prisegla in sta celo falsificirala podpise na nekem potrdilu, češ, da je dolg Lahove res nastal po uvedbi kmečke zaščite. Lahova, ki je bila doslej toženka, je nastopila sedaj kot tožiteljica in okrožno sodišče se je uverilo, da sta oba Krajnc krivopri-sežnika in falsifikatorja podpisov. Zato jima je sodišče odmerilo primerno ka-

GOVORI DRŽAVNIKOV, OPERE, PREDAVANJA

V VAŠEM DOMU Z RADIOAPARATOV

OD DIN 2.750.—

NA MALE MESEČNE OBROKE

Z DVOLETNIM JAMSTVOM

PRVE PREKMURSKÉ STROKOVNE RADIODELAVNICE

NEMEC JANEZ MURSKA SOBOTA.

**NORA
ORION
MINERVA
SACHSENWERK
STANDARD
TEFAG
SIERA**

Brezobvezno predvajanje — zamenjava in prodaja rabljenih aparatov po ZELO UGODNIH CENAH IN POGOJIH Z DVOLETNIM JAMSTVOM. — NEMEC J. M. SOBOTA.

zen in sicer starčku Krajncu, ki je bil že šestkrat predkaznovan na osem mesecev strogega zapora, Din 120.— denarne kazni in na plačilo povprečnine Din 500.—; Franc Krajnc je pa prejel šest mesecev strogega zapora in na plačilo sodnih stroškov. Obja sta izgubila tudi častne pravice za dobo enega leta.

Tričlanski senat okrožnega sodišča v Murški Soboti pod predsedstvom s. o. s. Komotarja in prisodnikom s. o. s. Moškonom in Prohinarjem je v sredo 28. septembra 17 letnega Nuškoviča Matija iz Globokega obsodil na 6 mesecev strogega zapora in na Din 3000.— odškodnine. Nuškovič je dne 1. maja 1938 napadel Malec Antona in mu z nožem prizadel tri smrtno nevarne rane v hrbet. Malec je obležal na cesti, vendar ga je kasneje skrbna zdravniška roka ohranila pri življenju.

Pred sodnikom poedincem s. o. s. Komotarjem se je moral na

razpravi dne 28. septembra zagovarjati radi tatvine viničar Franc Jesenik iz Grezovščaka. Imenovani je sosedu viničarju Kolmaniču ukradel ploščo za štedilnik. Za to dejanje je prejel 3 mesece strogega zapora pogojno na dve leti.

Akcijski odbor za regulacijo Mure Veržej

Na pobudo Veržejcev so se zbrali v nedeljo v dvorani g. Hedžeta v Veržejah zastopniki vseh treh obmejnih srezov Ljutomer, Murška Sobotica in Dolnja Lendava, da zavzamejo stališče radi regulacije Mure. Z uredbo o melioracijskem skladu je določeno, da morajo del regulacijskih stroškov nositi interesi. Sestanka so se udeležili do malega zastopniki skoraj vseh političnih občin, zastopniki sreskih načelstev in banovine. Od povabljenih poslancev je bil navzoč g. Lukačič, od članov banskega sveta pa g. Štuhec. Opazilo se je, da se v kljub vabilu ni odzval nobeden članov kmetijske zbornice. Sestanek je vodil domači župan g. Galunder Franc kot sklicatelj, splošni referat in zgodovino o regulaciji Mure je podal g. Križanič, tehnični referat o sedanjem stanju regulacije ter o potrebah dokončne regulacije je temeljito in strokovno objasnili g. ing. svetnik Knez. Poleg imenovanih je v debati obširno govoril in pojasnjeval g. Lukačič, govorili so še gg. Snoj iz Gornje Radgone, ing. Ostanek iz Itakovec, Jurkovič iz Turjanec ter zastopnik zdravilišča Slatina Radenci in še razni.

Soglasno je bilo sklenjeno, da se v naših perečih zadevah postopa enotno. Kot vrhovna institucija se ustanovi akcijski odbor, katerega člani so: zastopniki vseh treh sreskih načelstev, vsi poslanci, vsi člani banskega sveta, kmetijske zbornice, predsedniki sreskih kmetijskih odborov in vsi župani političnih občin vseh treh srezov. V pripravljalno eksekutivo so bili določeni gg. Benko Josip, poslanec, Štuhec Alojz in Bajlec Franc, banska svetnika, Galunder Franc, župan veržejski, Horvat Anton, podžupan črenovski ter Jurkovič, kot tajnik je bil določen Križanič, tehnični referent je pa Franc Cmerekar.

Stališče, kot so jo zavzeli naši obmejni kraji ter zadeva sama je tako važna za naše narodno gospodarstvo, da bomo v sledečih številkah prinesli članke iz referatov in debate tega sestanka.

Zveza poljedeljskih delavcev v Murški Soboti

Zveza poljedeljskih delavcev v Murški Soboti je pred kratkim poslala svojega tajnika tov. Novak Franca na veleposestva v Bački, Banatu, Baranji in Slavoniji. Strokovni tajnik Novak, se je mudil pri delavcih več kot teden dni. Iz njegovega poročila, ki ga je podal odboru ZPD razvidimo, da še zmeraj vladajo med delavstvom skrajno slabe razmere, veliko nedostatkov je v vseh pogledih tako od strani delodajalcev, kakor tudi od strani delavskih voditeljev in delavcev samih. Znano je, da so naši delavci priznani kot najboljši. Če pa si oglejemo razmere in primerjamo delavski zaslužek, ne moremo trditi, da so to res najboljši delavci, saj je njih zaslužek tako malenkosten, da ni vreden štiri-, kaj šele 16 urnega dela, da o delu v akordu niti ne govorimo. Delodajalci navadno postopajo tako, če je polje slabo (s travo prerašeno) in zemlja trda, tedaj delo oddajo v akord, če pa je delo lahko, ga pa oddajo v dnino, ker so s tem na dobičku. Pri težkem delu v akordu pa naj se revež še tako muči in gara celi dan, itak ne more več zaslužiti, kakor 14—16 Din dnevno, v gotovih slučajih pa niti toliko ne. V tem pogledu je želeli od delodajalcev, da bodo napram delavcem pravičnejši in jim plačajo toliko, kolikor je njih delo res vredno.

Drugi vzrok delavske nevolje so nekateri naši palirji, ki delavcem odvzemajo še tisto malo hrane, ki jo imajo ter delajo dobičke samo za sebe. Tudi to

početje je veliki greh, ki vpije v nebo in išče pravice ter zadoščanja. Apeliramo na vest vseh delavskih voditeljev, da ne kradejo delavske hrane, temveč nasprotno, naj gledajo, da vsak delavec dobi, kar mu gre. Samo pravičen i pošten palir lahko avtoritativno nastopa v vsakem slučaju in proti vsakomur, kdor ni pošten.

Pri delavcih smo opazili, da kruh v kosih metajo po kanalih in ga po nepotrebnem zapravljajo. Štedite kruh, za preostanek pa raje kupite druge priboljške. Mnogi delavci radi svoj zaslužek zapijejo, ali drugače zapravijo in taki tudi nikdar s pravo voljo ne primejo za delo ter so nevoščljivi, ko vidijo, da drugi trezni in pridni delavci zaslužijo več kakor oni. Tudi na stanovanje bi delavci sami bolj pazili. Tam vlada nered, nesnaga in razna golazen. V nekaterih mestih spijo kar mešano, moški in ženske. Ali je to prav? Kje je oblast, ki bi tu morala narediti red. Vse, kar je prav. Božje Bogu, cesarjevo cesarju, delavsko pa delavcu. O tem bomo še spregovorili v časopisih in tudi na naših zborovanjih v zimskem času. ZPD bo letos sturila vse, da v tem pogledu za prihodnjo sezono napravi red. Delodajalcu je treba dati dobroga in vestnega delavca, isti pa mora delavcu dati primerno plačo, hrano in stanovanje tako, kakor to zahteva socialni čut kulturnega človeka.

Odbor ZPD.

Pozdrav domačemu kraju!

Oh Ti preljubi Prekmurski kraj
Ti naš veseli zimski raj!
Ti naša ožja domovina,
Ti prekrasna Slovenska Krajina!

Sprejmi najlepše pozdrave od svojih sinov in hčerk od nas sezonskih delavcev nahajajočih se na državnem posestvu „Belju“ na Kneževem.

Izvolite sprejeti naše iskrene pozdrave: g. narodni poslanec Benko Josip in g. Klanjšček, urednik Murske Krajine. Dalje uradniki borze dela z g. šefom Kerecem. Pozdravljamo g. Franca Novaka tajnika naše organizacije, kateri nas je pred kratkim obiskal. Še posebej moramo pozdraviti preč. g. Horvat Franca, rim. kath. župnika v Dolencih, kateri so nas tudi letos obiskali. Zahvaljujemo se Vam preč. gospod župnik za Vaš trud in ljubezen, katero ste izkazali do nas. Dolžnost nam se je tudi zahvaliti za pozdrave banskemu svetniku, župniku v pokoju preč. g. Klekl Jožefu, kateri so nam poslali lepe pozdrave po preč. g. župniku Horvatu. Sprejmite tudi Vi prečastiti gospod Klekl od nas pristržne pozdrave.

Nam, kot sezonskim delavcem se godi tako, kakor je že v takem mestu navadno. Samo da med nami ni bratske ljubezni, nimamo sloge in ne edinstva. Naj nas samo varuje in naj nam pomaga Bog, pride že oni veseli čas, ko bomo jemali slovo od Baranje.

Približuje se jesenski raj
in tudi mi se vrnemo v svoj rojstni kraj!
LJUDEVIT CIFER
in ostali sezonski delavci na Kneževem.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Premestitev.** Sodnik mursko-soboškega sreskega sodišča g. Bogdan Jereb je imenovan za namestnika državnega tožilca v Celju.

— **Zahvala.** Ker ne morem vsem delavcem, ki so iz dalnje tujine tako številno čestitali k mojemu godu, posebej poslati zahvale, se tem potom vsem prav iskreno zahvaljujem in vse prav tako srčno pozdravim. Vsem hvaležen in udani KEREK FRANC, šef Borze dela v Murski Soboti.

— **Pozor!** Vsakemu, tudi otrokom je osiguran zelo dober zaslužek z nabiranjem gozdnega semenja. Pojasnila dobite ob nedeljah v M. Soboti, Križeva ulica 12.

— **Lepote Prekmurja.** Tujskoprometno in olupševalno društvo v Murski Soboti razpisuje 7 nagrad za najboljše fotografske posnetke iz Prekmurja. V poštev pridejo slike splošnega pokrajinskega značaja, zgodovinske znamenitosti, tujskoprometne točke, narodne noše, posnetki z veselja, sejmov itd. Nagrade so: prva 300 Din, druga 200 Din in 5 nagrad po 100 Din. Dobro ocenjene, a nenagrajene slike odkupi društvo po 50 Din. Pozitivne poljubne velikosti je treba predložiti društvu najkasneje do 31. oktobra 1938. Odkupljeni, oziroma nagrajeni negativni postanejo last društva.

— **Velika tombola v M. Soboti** v nedeljo 9. oktobra ob 2 uri na Glavnem trgu. Še nekaj dni in pridete v Mursko Sobotu na našo veliko tombolo. Nedelja se bliža in dobitki vas že čakajo: Motorno kolo, šivalni stroj, 10 koles (5 moških in 5 ženskih), slamoreznica in še sedem ostalih tombol. Vse je pripravljeno, čakamo samo še nedelje in vas, da pridete in dobitke odpeljete. Samo tri dinarje morate imeti za eno karto. Brez oklevanja pridite. Tombola se bo vršila. Oglejte si plakate in izložbo na Glavnem trgu v Murski Soboti v novi hiši g. Štivan. V slučaju, da bo v nedeljo dež, se bo tombola vršila prihodnjo nedeljo. V slučaju lepega vremena se pa tombola vrši brez preklica. Pridite vsi

in povejte še znancem in prijateljem. Prinesite nam 3 dinarje in mi vam damo motorno kolo. 10 koles itd., če vam bo sreča mila. Še enkrat: na svidenje. Ne pozabite.

DOPISI:

— **Delavcem na znanje!** Vse pri- tožbe glede težkoč pri pošiljanju denarja kakor tudi glede drugih nedostatkov, ki so je delavci iz Nemčije poslali Zvezi poljedeljskih delavcev in g. Kerecu v Soboti, so bile prevedene in takoj odposlane na merodajno mesto v nadaljno rešitev. — **Zveza poljedeljskih delavcev.**

NOVOST

Dospeli so najnovejši in najmodernejši radio aparati:

RADIONE B R A U N
HORNYPHON MEDIATOR

Aparate Vam prevajam na domu, brez vsake obveze za nakup.

Zastarele aparate ugodno zamenjam. Aparate dobite na 18. mes. obrokov.

CENE NISKE!

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Velika izbira šivalnih strojev od 1525 Din naprej. Pisalni stroji od 1750 Din.

ŠTIVAN ERNEST, kolesa, šivalni in pisalni stroji, radio aparati motorna vozila itd. Murska Sobota

Sedaj: ZVEZNA ULICA 2., od 1. oktobra naprej v novi hiši na GLAVNEM TRGU.

— **Hodoš.** Po končanem lupljenju koruze, se je podal Roman Gabor domov. V veselem razpoloženju je hotel z revolverjem streljati v zrak pri tem pa ga je neki fantič udaril po roki kar je spremenilo smer streljanja v toliko, da je krogla zadela v lice Abrahamovo Heleno iz Hodoša. Heleno so odpeljali v murskosoboško bolnišnico, Gabor Romana so pa drugo jutro našli v sosedovem sadovnjaku obešenega. Pokopali so ga 27. septembra t. l. v Hodošu.

— **Murski Črnci.** Dne 26. septembra t. l. smo pokopali Sever Ivana, malega posestnika in člana gasilske čete. Bolehal je dalj časa na raku v želodcu, umrl je v bolnici v M. Soboti. Poleg članov gasilske organizacije se je pogreba udeležilo mnogo občinstva. Pokopan je bil na pokopališču v M. Črncih. V zadnje slovo mu je poveljnik gasilske čete g. Ferenc izrekel lep govor. Zapušča vdovo in nepreskrbljene otroke. Naj počiva v miru, preostalim pa naše sožalje.

— **Gostilna Koš.** Tako se imenuje gostilna, ki se nahaja pri vrelcu Petanjske Slatine. Nekoč je bila last 13. posestnikov iz Petanj, danes je pa od gospe Obalove. Kupila jo je s prihranki, ki jih je dolgo let pridno spravljala. Sloves te gostilne je bil že od nekdaj znan, še bolj pa se je dvignil potem, ko je začela gospa Obalova tam gospodariti. Že osivela krčmarica je bila vedno iznajdljiva in vljudna, skrbela je pa tudi za solidno postrežbo gostov in si s tem pridobila splošno naklonjenost domačih in tujih ljudi. Prav številni so pri njej tudi letoviščarji iz sosednjih Radenc. Pri obratu so ji v veliko oporo njeni otroci, ki so podedovali materinsko dobro lastnost. Hčerka Ida se je pred kratkim poročila z g. Francem Droflak, ki je izučen mesarije in trgovine z živino. S tem si je gospa Obalova pridobila primerne pomočnike v njenem obratu. K poroki čestitamo!

KRČMAR:

Milkina pot.

Lep dan je bil. Sonce je neusmiljeno grelo. Nebo je bilo jasno, niti oblaka ni bilo videti. Čez ravnino je vel lah-hen vetrič in se poigraval z vrhovi dreves. Plodno žito je valovilo kakor morje in šepetalo...

Stari Železen — Železen Štefan — je sedel na podstenu pod oknom in se grel. Prijetno mu je delo pozno sonce. Zdelo se mu je, da sedi zadnje poletje pod tem soncem, da gleda zadnje poletje to žalostno pokrajino. Dolga pipa mu je visela iz ust. Sedel je na dolgi klopi ter se naslanjal na zid.

Mislil so mu leno blodile po glavi. Mežikal je ter včasih pritrjeval mislim. Včasih je skušal ujeti misel, ki mu je ušla: „Da! Ravno tako sem mislil. Treba je živeti. Treba jesti. Kruha je treba...“

Te besede je momljal nevede. Vlekel iz pipe, včasih basal s prstom in potem pljunil. Sedel je mirno. Za okoličje je bil slep.

Pišta je polagal mešanico mali,

sloki kravi, Milika je nosila vodo iz bližnjega studenca, žena je včasih podila kokoši od vrat, vendar njega vse to ni motilo. Čikal in godrnjal je naprej, dokler ni zatonilo sonce, dokler niso komarji postali nadležni. Misli so plule daleč, leno, pa vendar.

Maček se mu je kotalil pod nogami. „Mucek, kaj pa ti? Tebi je dobro!“ je godrnjal. Nazadnje ga je dvignil, mu pihnil parkrat v oči, da se je začel divje braniti.

Žena se je prikazala na pragu, pogledala moža, kako se igra, kakor otrok, in se zadrila:

„No, ti stari norček! Večerja je gotova.“

Železen jo je pogledal, se trpko nasmehnil in počasi krevsal proti kuhinji. Čudno mu je bilo pri srcu, kakor otroku, ko ga je kdo zasačil pri nedovoljenem dejanju.

„Ja, ja, večerja“, je vzdihnil, da bi odpodil neprijetne misli.

Vstopil je, se vsedel k mizi in zajemal iz skled. Zajemal je počasi. Roka se mu je tresla. Drugi so zaje-

mali hitreje in bili preje gotovi. Molčali so. Maček se je zleknil po klopi in predel. Milika je pripravljala vodo za posodo. Žena se motala okrog Železna, kot da bi mu hotela nekaj reči. Vsi so pričakovali nekaj velikega. Uredili so sami, sedaj je treba začeti z gospodarjem, ki bo povedal svojo besedo in pritisnil svoj pečat.

Žena je sedla k Železnu in ga dregnila.

„Stari“, je rekla, „veš, kako je. Denarja je treba. Kruh bi že bil, da bi lepo živeli, toda denarja ni. Davek, davek in zopet davek. Milika bo morala v mesto.“

„Ja, ja, naj gre.“

Š tem je povedal vse. Da je treba denarja za davke, da bi drugače še živeli, lepo živeli, to je vedel.

Zvečer, ko se je vlegel, je Milika vedela, da bo zjutraj še spal, zato mu je dala roko:

„Zbogom!“ — „Zbogom!“

Nič več. Toda v tej besedi je bilo mnogo. Najbrž za vedno — in to je bilo tisto mnogo. (Dalje).

— Neodvisno gledališče je 2. t. m. gostovalo v M. Soboti v Sokolskem domu. Gledalcev je bilo dosti, o poteku igre so pa mnenja različna o čemer bomo morda kasneje pisali.

— Ljubosumnost. Neprijetno je živeti v ljubosumnosti. Ta bolezen marsikoga, posebno pa ženske, razdraži do skrajnosti. Pred par dnevi sta se v Murski Soboti na Lendavski ulici zvečer sestala dva zaljubljanca iz trgovskega stanu. Živahno sta se pogovarjala in očitala drug drugemu nezvestobo, kar je dovedlo do take napetosti, da je užaljena ljubica svojemu fantu pripela par krepkih zaušnic. On se ni več opravičeval, marveč kot obziren človek odšel sam dalje proti domu.

Dospeli so najnovejši modeli BLAUPUNKT RADIOAPARATOV, katerih cene so senzacionalne. 6W68, 6B68 cevni 3800 Din.

— Černelavci. Dne 4. t. m. smo pokopali mater soproge našega župana g. Janeza Titana. Doživela je visoko starost. Mir njeni duši, proostalim našim sožalje.

— Gor. Radgona. V soboto, dne 1. t. m. smo pokopali pokojnega Jančka Čiriča. Doživel je 64 let. Bil je izučen organist in pevovodja, ki se je bavil tudi s skladanjem raznih pesmi. Napisal in skomponiral je tudi pesem „Pa zakaj, pa zato“, ki se je po naših krajih zelo razširila. Gostje, ki bodo obiskovali njegovo gostilno in kavarino, kakor tudi prijatelji lepih in zabavnih pesmi, ga bodo težko pogrešali. Na zadnji poti ga je spremljalo mnogo ljudstva, zlasti so bili polnoštevilno zastopani njegovi pevci. Ob odprtem grobu se je poslovilo od pokojnika več govornikov. Mir njegovi duši!

— Žetinci. Orožništvo je pri nas aretiralo Rosenberg Jožefa in Špitz Ano. Prispela sta iz Dunaja in nameravala brez potnih listov prekoračiti državno mejo med vasmí Gederovci in Petanjci. Aretiranca sta imela pri sebi precej našega in nemškega denarja. Odvedena sta bila v radkersburške zapore.

— Veščica. V torek dne 4. t. m. kasno zvečer je izbruhnil požar v skednju tesarskega mojstra g. Čontala Josipa. Domači in sosedje so lupali koruzo, po končanem delu so pa stopili v stanovanje g. Čontale. Čez nekaj časa so opazili v skednju požar, ki se je naglo širil in hipoma objel s slamo kriti hlev in škedenj. Začeli so gasiti in reševati blago. V prav kratkem razdobju so dospele na požarišče okoliške čete med temi tudi motorke iz Murske Sobote, toda radi pomanjkanja vode niso mogle tako uspešno delovati, kakor bi bilo potrebno. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje, hlev in vso krmo, dočim je stanovanjsko poslopje, ker je krito z opeko, ostalo nepoškodovano. Vzrok požara ni znan, povzročena škoda je precejšnja.

— Smrtna kosa. V Ptujju je dne 23. septembra t. l. umrla učiteljica Zora Mlekuž. Kot učiteljica je dalj časa službovala v Krogu in je bila radi svoje prijaznosti prav priljubljena. Pogreba se je udeležilo mnogo stanovskih tovarišev in tovarišic, šolo obveznih otrok in ostalega ljudstva, ki so njen grob zasuli s cvetjem. Rojena je bila v Čepovanu pri Gorici. Naj počiva v miru!

— Upokojitev. Ravnatelj ptujske gimnazije profesor g. Dr. Kovačič je upokojen. Star je 46 let, službenih let pa ima 19. On je nacionalist najzlahtnejšega kova. Škoda, da je bil tako mlad upokojen.

— Pomembna pridobitev. Dne 23. septembra t. l. so v Kraguljevcu otvorili največji vodovod v naši državi. Dolg je 42 km., vsebuje 3 in pol milijarde lit. vode in je stal 80 milijonov dinarjev. Slovesni otvoritvi je prisostvoval predsednik kraljevske vlade g. Dr. Stojadinović.

— Izvoz naše pšenice. Mednarodni položaj občutno upliva tudi v žitni kupčiji. Prizadu je sicer uspelo, da je po določeni cenah kupil okoli 11.000 vagonov pšenice. V zadnjem času pa se cene čimbolj učvrščajo. Izvoz se je pa precej dvignil. V avgustu smo izvozili 4305 vagonov pšenice od tega 4299 vagonov v Nemčijo, ki je postala skoro edini kupec naše pšenice. Vrednost tega izvoza znaša 829 milijonov dinarjev.

— Bogatijo se z našim blagom. Neka nizozemska belgijska tvrdka je kupila v naši državi 200.000 hrastovih pragov za železnico in jih bo prodala francoskim železnicam, pri čemer bo imela 25% čistega dobička. Naše tvrdke očitno neznajo sklepati takšnih pogodb.

— Plačevanje kmečkih dolgov. Kmetje so do 31. julija t. l. plačali na račun dolgov 504 milijonov Din. Dosedaj so plačali kmetje na račun prve in druge anuitete skupaj 1938 milj. Din.

Gibanje vlog pri hranilnicah v avgustu 1938.

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so znašale vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah dne 31. avgusta 1938 1.089 milj. 910.675 Din. V primeri z 31. julijem so narasle vloge na knjižice za 1.322.066 na 638.996.035 Din, vloge v tekočem računu pa so znašale 450 milj. 914.640 Din.

Vloge na knjižice so narasle pri 9 hranilnicah, vloge v tekočem računu pri 8, skupne vloge pri 8 hranilnicah. Število vlagateljev na knjižice je znašalo 127.259, vlagateljev v tekočem računu 6.550, skupno število vlagateljev 133.809.

Zelo razveseljivo sliko pokaže primerjava s stanjem vlog pred enim letom, torej dne 31. 8. 1937. Tedaj so znašale vloge na knjižice 601,3 milj., vloge v tek. rač. 411,6 milj., skupne vloge pa 1.013 milj. Din. Torej so narasle v enem letu vloge na knjižice za 37,6 milj., vloge v tekočem računu za 39,3 milj., skupne vloge pa za 76,9 milj. Din, kar je izredno ugoden pojav, ker tudi v normalnih časih prirastek vlog navadno ni bil večji.

Maribor : Mura 4:1 (3:1)

Po zadnjem neuspehu Mure v Mariboru je soboško občinstvo upravičeno pričakovalo, da bodo domačini spravili vsaj na domačih tleh dragocene točke na varno. Maribor, ki je doslej dosegel na treh srečanjih le eno točko, je v nedeljo zaigral z neverjetnim elanom ter je bil v vseh formacijah za razred boljši od svojega nasprotnika. Muraši so pokazali klaverno igro, od njihove enajstotice je pohvaliti le neumornega srednjega krilca Šonajo, dočim so bili vsi ostali daleč pod običajno formo.

Do začetka druge polovice prvenstvenega tekmovanja imajo Muraši še tri tedne časa, da se lahko temeljito pripravijo in da vsaj delno popravijo neuspeh na zadnjih tekmah.

RAZGLAS.

Podpisana občina proda svojo dosedanjo

mostno tehcnico,

ki je interesantom na ogled na licu mesta na Aleksandrovi cesti v Murski Soboti.

Nosilnost 4 tone. Nakup ugoden.

Nadaljne informacije se dobijo v občinskem uradu.

OBČINA MURSKA SOBOTA.

Prodaja se po zelo ugodni ceni 7 kosov **vinskih sodov** rabljenih dobro ohranjenih od 12-30 hl. Naslov in cene se poišče pri HÖNIG ŠTEFAN, bačvaru Varaždin.

Za vse izolacije proti vodi, vlagi in za hitro vezavo cementa

BETONIT

Za vlago nepropustni notranji in zunanji omet

Izolator

BETONIT,

kem. izd. Maribor (Zahtevajte navodila.)

Zaloga MURSKA SOBOTA, Aleksandrova c. 19. (pri Fafliku)

SUHA DRVA BREZOVA

IN JAUŠOVA iz lastnega posestva po zelo ugodni ceni ima na prodaj SIGMUND FRIM. Vprašati v železnici v Murski Soboti.

I. 687/37

Dražbeni oklic

Dne 22. novembra 1938 ob 11. uri dopoldne bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: njiv, travnikov, vinograde in gozda.

Zemljiška knjiga: Križevci 1/2 vl. št. 633, 1/3 vl. št. 307 in 1/4 vl. št. 362 ter 392.

Cenilna vrednost: 8805 Din 75 p.

Najmanjši ponudek: 4537 Din 50 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča. Okrajno sodišče v Murski Soboti, odd. IV., dne 22. sept. 1938.

SOKOL

ČUVAJTE JUGOSLAVIJO! Na dan obletnice mučeniške smrti Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, v nedeljo, dne 9. oktobra 1938 bo v Sokolskem domu v Murski Soboti **SPOMINSKA SVEČANOST**. Pričetek ob 11. uri. Udeležba obvezna za vso članstvo in naraščaj. Člani v krogih z žalnimi trakom. Kdor nima kroja v civilni obleki z znakom obvitim v črni flor. Uljudno vabimo vsa društva, korporacije in vse občinstvo. Slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Ujedinitelju! Zdravo! UPRAVA.

Sokolsko društvo Murska Sobota vlijudno opozarja vse posetnike predstave „Neodvisnega gledališča“, da ni z to igralsko skupino v nikaki zvezi in da je bilo izigrano, ko je dalo za prireditev na razpolago dvorano.

Izvajani spored ni bil v celoti isti, ki je bil predložen Upravi društva, ko je sprejelo ponudbo za gostovanje.

Uprava veleposestva HARTNER v GORNJI LENDAVI

prodaja iz svojega skladišča

v MURSKI SOBOTI

prvovrstna bukova drva,

m³ za Din 110.— postavljena na dom.

I 1073/37

Dražbeni oklic

Dne 22. novembra 1938 ob 10. uri dopoldne bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: njive, travnika.

Zemljiška knjiga: Sodišinci 1/3 vl. št. 8. Cenilna vrednost: 6.647 Din.